

INFORMACJA NT. STANU ZIELENI NA TERENACH KOMUNALNYCH

Opracował:
Wydział Gospodarki Komunalnej
Referat Ochrony Środowiska

Zatwierdził:

PREZYDENT MIASTA
wz.
Robert Szczepanik
Zastępca Prezydenta

SIEDLCE

Marzec 2023 r.

INSPEKTOR

Jarosław Paciurek

Referat Ochrony Środowiska

M. Paciurek

I. Tereny zielone w Siedlcach.

Zieleń występującą na terenie Siedlec można podzielić, ze względu na jej charakter, na następujące rodzaje:

- zieleń urządzonej na skwerach, placach, przy ulicach oraz w parkach,
- zieleń osiedlową,
- zieleń nie urządzonej, pielęgnowaną doraźnie zależnie od potrzeb,
- tereny rekreacyjne wokół Zalewu nad Muchawką.

Zestawienie powierzchni tych terenów według rodzajów przedstawia poniższa tabela.

	zieleń urządzona w ciągach ulicznych, na skwerach, placach i w parkach							inne tereny		
	trawniki	łąki kwietne	rabaty różane	kwietniki	runo parkowe	krzewy	inne	zieleń osiedlowa	otoczenie Zalewu nad Muchawką	tereny w utrzymaniu doraźnym
powierzchnia (m ²)	266 250	6 200	790	1 454	100 000	12 500	doniczki na latarniach – 308 szt. donice stojące – 104 szt. wieże kwiatowe – 9 szt.	ok. 138 000	ok. 21 100	ok. 175 900
Razem (m ²)	386 191 (38,6 ha)							ok. 340 000 (ok. 34,0 ha)		
RAZEM (m ²)	ok. 726 191 (ok. 72,61 ha)									
zarząd	Referat Ochrony Środowiska							Referat Mieszkaninowy	Referat Infrastruktury	

Powyższe zestawienie nie zawiera powierzchni ciągów komunikacyjnych (chodników, alejek) oraz powierzchni stawu w Parku „Aleksandria”.

Powierzchnia poszczególnych obiektów utrzymywanych przez Referat Ochrony Środowiska Wydziału Gospodarki Komunalnej przedstawia się następująco:

1. Parki i obszary o charakterze parkowym.

- Park Miejski „Aleksandria” – powierzchnia – 11,32 ha;
- Stary Park pomiędzy ul. Bolesława Prusa i ul. gen. Józefa Bema - powierzchnia 3,38 ha;
- otoczenie amfiteatru - powierzchnia 3,84 ha;
- park przy ulicy Jagiełły – 1,1 ha;

2. Skwery – łączna powierzchnia ok. 5,7 ha:

- Skwer Niepodległości;
- Skwer Jana Pawła II;

- Plac 1000- lecia;
- Skwer Tadeusza Kościuszki;
- otoczenie Biblioteki Miejskiej;
- Skwer Wileński przy ul. Floriańskiej;
- Skwer Stanisława Zdanowskiego;
- Plac Wolności;
- skwerek przy więzieniu.
- zieleniec między ul. Poznańską i ul. Okrężną;
- Skwer Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej;
- skwerek przy ul. Konstantego Gałczyńskiego;
- skwer u zbiegu ulic Wojska Polskiego, 3 Maja i Świętojańskiej
- zieleniec przy ul. Miłej.

3. Pasy zieleni ulicznej w ciągach około 60 ulic – łączna powierzchnia ok. 15 ha. Najbardziej efektowne to:

- ul. Henryka Sienkiewicza;
- ul. Jana Kilińskiego;
- ul. 3 Maja;
- ul. Cmentarna;
- ul. Warszawska;
- ul. Rotmistrza Witolda Pileckiego.

4. Ronda:

- Rondo Jadwigi Barszczewskiej;
- skrzyżowanie ulic Starowiejska – Terespolska;
- skrzyżowanie ulic Starowiejska – Janowska;
- Rondo Księdza Alfreda Hoffmana;
- Rondo Romana Dmowskiego;
- Rondo „Solidarności”;
- Rondo Antoniego Ponikowskiego;
- Rondo mjr. pilota Bohdana Arcta;
- Rondo Marii Skłodowskiej-Curie;
- Rondo Pamięci Ofiar Katastrofy Smoleńskiej;
- Rondo Żołnierzy Wyklętych,
- Rondo Kazimierza Deyny.

II. Organizacja prac ogrodniczych.

Wykonawcy robót ogrodniczych wyłaniani są zgodnie z ustawą o zamówieniach publicznych i Regulaminem udzielania zamówień publicznych, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 130 000 zł.

1. Zieleń urządzona (skwery, zieleńce, zieleń uliczna, parki):

W zależności od rodzaju obiektu, pór roku i bieżących potrzeb wykonywane są następujące prace ogrodnicze i porządkowe:

- zakładanie, koszenie i pielęgnacja trawników,
- obsadzanie i pielęgnacja kwietników sezonowych,
- obsadzanie i pielęgnacja waz betonowych i murków,
- rozwieszanie, pielęgnacja i obsadzenie donic wiszących na latarniach,
(łącznie wysadza się około 25.000 sztuk kwiatów sezonowych rocznie)
- pielęgnacja krzewów i żywopłotów,
- pielęgnacja rabat różanych,
- koszenie runa parkowego, konserwacja rowów doprowadzających wodę i oczyszczanie stawu,
- konserwacja ławek i śmietniczek,
- konserwacja słupków i łańcuchów
- zamiatanie i odśnieżanie alejek w parkach, na skwerach oraz chodników przyległych do skwerów,
- sprzątanie liści i śmieci,
- zdejmowanie ogłoszeń z drzew,
- usuwanie gałęzi i drzew zniszczonych na skutek klęsk żywiołowych,
- inne prace w miarę potrzeb.

W roku 2022 utrzymaniem skwerów i zieleńców, ciągów zieleni ulicznej oraz parków zajmuje się firma **PUK SERWIS Spółka z o.o.**

2. Zieleń na terenach osiedlowych – utrzymywana w ramach umowy na zarządzanie i administrowanie nieruchomościami komunalnymi. Ich pielęgnacja polega na:

- koszeniu trawników,
- utrzymaniu czystości,
- odchwaszczaniu,
- przycinaniu krzewów,
- odnawianiu zniszczonych trawników.

W roku 2022 komunalną zielenią osiedlową zajmuje się **Siedleckie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Spółka z o.o.**

3. Pielęgnacja drzewostanu:

Zakres prac obejmuje:

- zabiegi pielęgnacyjne – usuwanie martwych, zamierających lub uszkodzonych gałęzi;
- usuwanie drzew zamierających, martwych, stwarzających zagrożenia;
- regulację zagęszczenia drzew,
- kształtowanie koron drzew poprawiające ich statykę (odporność na złamania lub wywrócenie,
- kształtowanie koron drzew ze względu na kolizję z infrastrukturą techniczną, drogową i budynkami.

Prace związane z pielęgnacją i usuwaniem drzew są wykonywane na podstawie krótkoterminowych umów, w przypadku prac planowych lub doraźnych zleceń, w przypadku wystąpienia złomów i wywrotów w wyniku zdarzeń losowych. W roku 2022 prace te wykonywały trzy firmy: **DREWEX Sylwester Ornoch**, **UNI-KOMPLEKS Jacek Ponceleusz** oraz **Wycinka Drzew Grzegorz Krupa**.

4. **Utrzymanie terenów rekreacyjnych przy Zalewie nad Muchawką** – polegające na utrzymaniu czystości i porządku oraz koszeniu roślinności. W bieżącym roku wykonawcą tych prac była firma **Usługi Komunalne Marcin Czarnocki**
5. **Doraźne utrzymanie innych terenów** – polegające na doraźnym wykaszaniu roślinności w miejscach nie objętych stałym utrzymaniem. Wykonawcą tych prac w roku 2022 jest firma **GREEN STREET Malwina Koziestańska**.
6. **Dodatkowo prace na terenach zielonych** – czyli, różnego rodzaju prace porządkowe na terenach nie objętych stałym utrzymaniem. Tego rodzaju prace wykonywane były w mijającym roku przez osoby bezrobotne i więźniów w ramach robót publicznych i prac interwencyjnych.

III. Charakterystyka i ocena stanu zieleni

Na stan zieleni miejskiej mają wpływ bardzo różne czynniki. Można je podzielić na kilka grup:

- 1) czynniki przyrodnicze - klimat i pogoda, sukcesja ekologiczna, szkodniki owadzie, choroby grzybowe i inne, właściwości gatunkowe roślin, wiek drzew, jakość gleby, itp;
- 2) czynniki cywilizacyjne (antropogeniczne) – zanieczyszczenie powietrza, ruch samochodowy, odśnieżanie ulic przy użyciu środków chemicznych, dewastacje i kradzieże, ochrona i projektowanie zieleni w procesie inwestycyjnym, itp;
- 3) czynniki związane z pielęgnacją zieleni – jakość zabiegów pielęgnacyjnych, nawożenie, podlewanie, ochrona roślin, itp.

Rok 2022 jest kolejnym rokiem odbiegającym o wieloletnich norm w związku ze zmianami klimatycznymi. Zima była bezśnieżna. Opady były nieregularne i na ogół, niezbyt

obfite. Dwu – trzy tygodniowe okresy opadów deszczu przeplatały się z okresami bezdeszczowymi trwającymi około dwóch miesięcy. Wystąpiły dwie poważne anomalie pogodowe: wichura w lutym oraz opady śniegu w kwietniu, które doprowadziły do szkód w drzewostanie, zwłaszcza w lasach położonych w sąsiedztwie Zalewu nad Muchawką.

Należy stwierdzić, że od około 10 lat warunki klimatyczne systematycznie się pogarszają, a w związku z tym również warunki wilgotnościowe w glebach – mamy do czynienia z pogłębiającą się suszą i pogorszeniem kondycji roślinności.

Na nieco mniejszym poziomie utrzymuje się liczebność szrotówka kasztanowcowiaczka. W ubiegłym roku można było zaobserwować, że liście kasztanowców nie opadały masowo pod koniec sierpnia, ale utrzymywały się do końca października. Może być to wynikiem zmian fizykochemicznych w liściach drzew (zwiększone stężenie substancji toksycznych dla owadów) zachodzących po wpływie suszy.

W roku 2022 roku zostało stwierdzonych kilka przypadków celowego zniszczenia lub prawdopodobnie celowego zniszczenia drzew. Do Policji skierowano sprawy: zniszczenia drzewa na ulicy gen. Józefa Bema, zniszczenia drzewa na ulicy Władysława Rawicza, zniszczenia młodych drzew na ulicy Akacjowej i Janowskiej, zniszczenia drzew na ulicy Urwanej. Niestety, w żadnej z tych spraw nie ustalono sprawców.

Wyłączony z użytkowania pozostaje Park Miejski „Aleksandria”. Na jego terenie trwają prace prowadzone w ramach zadania „Rewaloryzacja zabytkowego Parku Miejskiego w Siedlcach – II etap” prowadzonego przez Wydział Programów Rozwojowych Urzędu Miasta Siedlce.

IV. Ważniejsze zrealizowane zadania.

1. Sadzenie drzew i krzewów.

W 2022 roku na terenach komunalnych posadzono 471 drzew i 1360 krzewów.

Nasadzenia były realizowane, jako:

1) Nasadzenia zastępcze związane z inwestycjami prowadzonymi przez:

- Wydział Dróg Urzędu Miasta Siedlce (30 drzew),
- Wydział Programów Rozwojowych Urzędu Miasta Siedlce (50 drzew i 760 krzewów),
- Wojsko Polskie (90 drzew),
- STADLER (54 drzewa).

2) Nasadzenia zastępcze, w ramach gospodarki drzewostanem miejskim prowadzonej przez Referat Ochrony Środowiska Wydziału Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Siedlce (247 drzew i 600 krzewów).

Posadzone zostały następujące gatunki: klon zwyczajny, klon jawor, klon polny, lipa drobnolistna, jarząb szwedzki, jarząb pospolity, jarząb mączny, dąb szypułkowy, modrzew europejski, buk zwyczajny, daglezwia zielona, brzoza brodawkowata, głóg jednoszyjkowy i pośredni, wiaz 'WREDEI', wiaz szypułkowy, jesion wyniosły, berberys Thunberga, forsycja pośrednia, wiciokrzew pospolity, rokitnik zwyczajny, trzmielina 'FORTUNE'A', róża okrywowa, śnieguliczka biała, irga płózca.

Nasadzenia zrealizowano w następujących miejscach: skwer Niepodległości, ul. Niepodległości, ul. Kazimierzowska, ul. Budowlana, ul. 3 Maja, ul. Terespolska, ul. Prezydenta Lecha Kaczyńskiego, skwer Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej, ul. K. Pułaskiego, ul. Janowska, ul. M. Grabowskiego, ul. rtm. W. Pileckiego, ul. Janowska, ul. Armii Krajowej, ul. 11 Listopada, pl. S. Zdanowskiego, ul. Geodetów, ul. Żytnia, ul. Żuławska, ul. Pescantina, ul. Unitów Podlaskich, ul. E. Wiszniewskiego, ul. Artyleryjska, ul. Parkingowa, ul. H. Sienkiewicza, ul. Sokołowska, ul. J. Chelmońskiego, ul. Zielna, ul. Jana Kilińskiego, ul. Władysława Jagiełły, ul. Romanówka, ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego, tereny osiedlowe przy ulicy Młynarskiej, ul. E. Wiszniewskiego, ul. księcia Józefa Poniatowskiego, ul. Kasztanowa, ul. Wojska Polskiego, ul. Cmentarna, skwer Tadeusza Kościuszki, ul. Józefa Piłsudskiego, ul. Elizy Orzeszkowej, ul. Akacjowa, ul. Żwirowa, ul. Garwolińska, ul. Partyzantów.

3) Na terenach jednostek organizacyjnych Miasta Siedlce (szkół i przedszkoli) posadzono jedno drzewo.

2. Założenie łąk kwietnych.

W roku 2022 założono kolejne łąki kwietne o łącznej powierzchni 1.200 m²:

- 1) na skwerku przy ulicy Żytnej – ok. 550 m²,
- 2) w pasie zieleni rozdzielającym jezdnie ulicy Władysława Jagiełły – ok. 650 m² (w dwóch częściach)

W porównaniu do tradycyjnych trawników charakteryzują się one:

- większą różnorodnością gatunkową, zarówno pod względem roślinności, jaki i związanych z nimi zwierząt (głównie owadów),
- większym wychwytywaniem zanieczyszczeń powietrza (pyłów i gazów),
- większymi zdolnościami do wiązania dwutlenku węgla (głębsze korzenie się roślin),
- większymi zdolnościami do retencjonowania wody,
- większymi walorami estetycznymi,
- mniejszymi kosztami utrzymania (koszenie jeden lub dwa razy w roku).

3. Przebudowa otoczenia budynku Urzędu Miasta Siedlce.

We wrześniu 2022 roku ukończono rozpoczętą w roku 2021 przebudowę najbliższego otoczenia budynku Urzędu Miasta Siedlce przy skwerze Niepodległości, (zadania prowadzone przez Wydział Programów Rozwojowych Urzędu Miasta Siedlce).

4. Pielęgnacja drzewostanu.

W roku 2022 kontynuowano prace rozpoczęte w roku 2021. Ze względu na protesty Polskiego Klubu Ekologicznego ich zakończenie nastąpiło dopiero w lipcu bieżącego roku. Opóźnienie dotyczyło prac w rejonie ciepłociągu położonego przy Zalewie nad Muchawką (zakończone 28 lutego 2022 r.), pielęgnacji pomników przyrody (zakończona 31 maja 2022 r.) oraz pielęgnacji drzewostanu Parku Miejskiego Aleksandria i Starego Parku (zakończona 31 lipca 2022 r.).

W okresie od lutego do listopada bieżącego roku usunięto 90 drzew oraz poddano pielęgnacji 50 drzew, głównie w związku ze szkodami spowodowanymi przez wiatr i śnieg w lutym i kwietniu. Większość z tych drzew stanowiły żywotniki i jałowce, które są wrażliwe na obfite opady mokrego śniegu. Pod jego ciężarem wyginają się, często nieodwracalnie, i łamią. W/w zjawiska wyrządziły też znaczne szkody w lesie sosnowym położonym w rejonie Zalewu nad Muchawką, z którego usunięto 50 drzew.

W październiku ubiegłego roku złamaniu uległa, na skutek zaawansowanej zgnilizny pnia, glediczia trójcierniowa – pomnik przyrody, rosnąca w Starym Parku przy ul. gen. Józefa Bema. Odziomkowa część pnia tego drzewa została pozostawiona do naturalnego rozkładu, zgodnie z przepisami ustawy o ochronie przyrody.

Z terenów jednostek organizacyjnych Miasta Siedlce usunięto 9 drzew.

5. Drzewa i krzewy usunięte w ramach prowadzonych inwestycji.

lp.	inwestycja	inwestor	usunięte drzewa (szt.)	usunięte krzewy (m ²)
1	Ulica Kazimierzowska - budowa ścieżki rowerowej	Miasto Siedlce - Wydział Dróg	1	
2	Ulica Monte Cassino – budowa ścieżki rowerowej	Miasto Siedlce - Wydział Dróg	3	
3	Ulica gen. Jana Skrzyneckiego – budowa chodnika	Miasto Siedlce - Wydział Dróg	1	
4	Ulica Tadeusza Zieleniewskiego – budowa ulicy	Miasto Siedlce - Wydział Dróg	1	
5	Modernizacja basenu przy Szkole Podstawowej nr 8	Miasto Siedlce - Wydział Programów Rozwojowych	2	
	RAZEM		8	

6. Pielęgnacja młodych drzew.

W ubiegłym roku podlewaniem objęto 1.033 drzewa oraz około 4.750 m² powierzchni obsadzonej krzewami. Były to rośliny posadzone w latach 2019 – 2021. Zabieg wykonano dwukrotnie, w pierwszej połowie lipca i we wrześniu.

Kontynuowane jest ściółkowanie gleby wokół drzew i krzewów posadzonych w latach ubiegłych. Zabieg ten ma na celu poprawę warunków wzrostu drzew poprzez:

- zwiększenie zawartości materii organicznej (próchnicy) w glebie,
- poprawę struktury gleby,
- zwiększenie dostępności substancji odżywczych,
- zwiększenie uwilgotnienia gleby.

Do wykonania tego zabiegu wykorzystywane są zrębki powstające podczas pielęgnacji drzewostanu miejskiego.

7. Zwalczanie ćmy bukszpanowej.

Ćma bukszpanowa *Cydalima perspectalis* w Europie po raz pierwszy została odnotowana w roku 2007 (Wielka Brytania), w Polsce - w roku 2016. Została zawleczona z Azji. Postać dorosła jest motylem o rozpiętości skrzydeł ok. 40 mm. Gąsienice żerują na liściach bukszpanów. Ze względu na zawartość toksyn w skórce nie są zjadane przez ptaki i owady. Na chwilę obecną brak jest również innych czynników oporu środowiska (chorób, pasożytów). Żerujące larwy w przeciągu kilku dni całkowicie niszczą zaatakowane krzewy. W bieżącym roku wykonano sześć oprysków środkami chemicznymi bukszpanów rosnących na skwerze Tadeusza Kościuszki oraz na placu Stanisława Zdanowskiego.

8. Płoszenie gawronów

W roku 2022 działaniami zmierzającymi do ograniczania liczebności gawronów objęte były: Park Miejski „Aleksandria”, Stary Park, Skwer Wileński, Plac 1000-lecia i teren Miejskiego Przedszkola Nr 6 (ul. Kazimierza Pułaskiego 59).

Zgodnie z zezwoleniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie stosowane były dwie metody: usuwania gniazd na wczesnym etapie ich budowy oraz płoszenie dorosłych ptaków za pomocą żywych ptaków drapieżnych (sokołów). Działania prowadzono od dnia 1 marca do dnia 15 kwietnia. Usunięto 343 gniazda. Po zakończeniu akcji powstały 4 gniazda, w Parku „Aleksandria”. W pozostałych miejscach objętych płoszeniem gawrony nie przystąpiły do lęgów.

Oprócz lokalizacji wymienionych wyżej, gawrony przystąpiły do lęgów w 23 innych miejscach. W większości są to kolonie liczące od jednej do kilkunastu par. Większe skupiska odnotowano przy ulicy Żytniej – ok. 25 par oraz w lesie przy ul. Żuławskiej – ok. 35 par. W związku z inwestycją prowadzoną na terenie jednostki wojskowej przy ulicy

Składowej likwidacji uległa znajdująca się tam kolonia. Prawdopodobnie opady śniegu w kwietniu przyczyniły się do zmniejszenia liczebności kolonii w lesie przy ulicy Żuławskiej oraz większego rozproszenia gawronów na terenie Miasta. Wzrost liczebności zanotowano w koloniach położonych w pasie drogowym ulicy 3 Maja oraz przy skrzyżowaniu ulicy Starowiejskiej z ulicą Prymasa Stefana Wyszyńskiego. Ze względu na ich położenie w dość ruchliwych miejscach może być konieczne objęcie ich akcją płoszenia. Łącznie w roku 2022 na terenie Miasta do lęgów przystąpiło około 170 par gawronów.

V. Koszty utrzymania zieleni

Koszty utrzymania zieleni w roku 2022 kształtowały się następująco:

pozycja	rok 2022 (zł)
skwery i zieleńce	315.600,00
- w tym fontanny i nawadnianie	11.400,00
zielen uliczna	395.600,00
Parki, w tym:	ok. 116.650,00
- dostarczanie wody do stawu	16.400,00
- utrzymanie zieleni, czystości i porządku	74.750,00
- konserwacja fontanny	3.500,00
- energia elektryczna	ok. 22.000,00
drzewostan miejski	56.934,00
płoszenie gawronów	36.900,00
pielęgnacja drzew i krzewów nowoposadzonych	75.154,00
koszenia doraźne	89.000,00
tereny nad zalewem (sprzątanie, koszenie, naprawy urządzeń i ścieżek, itp.)	108.797,00
tereny osiedlowe (utrzymanie zieleni, czystości i porządku)	ok. 500.000,00
założenie łąk kwiatowych	23.770,00
sadzenie drzew i krzewów (bez nasadzeń związanych z inwestycjami)	151.845,00
RAZEM	ok. 1 872 000,00